

ISHLAB CHIQRISHNI KENGAYTIRISH VA MODERNIZATSIYA QILISHNI SOLIQLAR YORDAMIDA RAG‘BATLANTIRISH MASALALARI.

*Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Soliq qo‘mitasi bosh inspektori
Xoliyev Bobir Arziqulovich*

Annotatsiya: Ishlab chiqarishni kengaytirish va modernizatsiya qilish iqtisodiy rivojlanishning muhim omillaridan biridir. Mamlakatlar o'rtasida raqobat kuchaygan sharoitda, ishlab chiqarish jarayonlarini yangilash va kengaytirish orqali iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash zarur. Soliqlar bu jarayonda muhim rol o'ynaydi, chunki ular investitsiyalarni rag'batlantirish va ishlab chiqarishni rivojlantirishda asosiy mexanizmlardan biridir.

Kalit so'zlar: soliq, imtiyozlar, byudjet, korxonalar, investitsiya, stavkalar.

Soliqlar davlat byudjetini to'ldirish va ijtimoiy dasturlarni moliyalashtirish uchun zarur bo'lsa-da, ular ishlab chiqarishni kengaytirish va modernizatsiya qilishda ham muhim ahamiyatga ega. Davlat tomonidan ishlab chiqarishni kengaytirish va modernizatsiya qilish uchun soliq imtiyozlari taqdim etilishi mumkin. Masalan, yangi texnologiyalarni joriy etayotgan korxonalar uchun soliq stavkalarini pasaytirish yoki vaqtincha soliqlardan ozod qilish. Korxonalar yangi uskunalar va texnologiyalar sotib olish uchun investitsiya qilganda, ularga soliq kreditlari berilishi mumkin. Bu, korxonalarni yangilanishga va o'sishga undaydi. Ishlab chiqarishni kengaytirish va modernizatsiya qilish jarayonida korxonalarga soliqlarni kechiktirish imkoniyatini berish. Bu, korxonalarga moliyaviy yukni kamaytirishga yordam beradi. Mahalliy ishlab chiqarishni rag'batlantirish maqsadida, davlat tomonidan soliq stavkalarini pasaytirish. Bu, korxonalar uchun xarajatlarni kamaytiradi va raqobatbardoshlikni oshiradi. Innovatsion loyihalarni amalga oshirayotgan korxonalarga soliq imtiyozlari berish. Bu, yangi texnologiyalarni ishlab chiqish va joriy etishga yordam beradi. Ishlab chiqarishni kengaytirish iqtisodiy o'sishni ta'minlaydi, yangi ish o'rinlari yaratadi va milliy daromadni oshiradi. Modernizatsiya qilingan ishlab chiqarish jarayonlari raqobatbardoshlikni oshiradi va eksport imkoniyatlarini kengaytiradi. Yangi ish o'rinlari va yuqori sifatli mahsulotlar ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi va aholi farovonligini oshiradi.

Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish uchun bir qator zamonaviy texnologiyalar va usullar mavjud. Ushbu texnologiyalar ishlab chiqarish jarayonlarini samarali, tez va iqtisodiy jihatdan foydali qilishga yordam beradi. Ishlab chiqarish jarayonlarini avtomatlashtirish orqali inson omilini kamaytirish va samaradorlikni oshirish. Yengil va og'ir ishlarni bajarish uchun robotlar qo'llaniladi, bu esa ishchilarni

xavfsizroq va samaraliroq muhitda ishlashga imkon beradi. IoT texnologiyalari yordamida ishlab chiqarish jarayonlarini real vaqt rejimida kuzatish va boshqarish imkonini beradi. Bu, masalan, uskunalarning holatini monitoring qilish va ularni samarali ishlatish imkonini beradi. Katta ma'lumotlar (Big Data) yordamida ishlab chiqarish jarayonlaridagi muammolarni aniqlash va ularni hal qilish uchun tahlil qilish. Ma'lumotlar asosida ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish va kelajakdagi talabni prognozlash. 3D chop etish texnologiyalari yordamida tezda prototiplar yaratish va yangi mahsulotlarni ishlab chiqish jarayonini tezlashtirish. Murakkab va maxsus qismlarni ishlab chiqarish imkonini beradi, bu esa xarajatlarni kamaytiradi. Sun'iy intellekt yordamida ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish va samaradorlikni oshirish. Sun'iy intellekt tizimlari yordamida tez va aniq qarorlar qabul qilish imkoniyatini yaratadi. Bulutli texnologiyalar yordamida ma'lumotlarni saqlash va ularga masofadan kirish imkoniyatini yaratadi, bu esa ishlab chiqarish jarayonlarini yanada samarali boshqarishga yordam beradi. Quyosh, shamol va boshqa qayta tiklanuvchi energiya manbalaridan foydalanish orqali energiya xarajatlarini kamaytirish. Energiya sarfini kuzatish va optimallashtirish uchun zamonaviy tizimlar. Ma'lumotlarni himoya qilish: Ishlab chiqarish jarayonlarida kiberxavfsizlikni ta'minlash uchun zamonaviy texnologiyalar va protokollarni joriy etish. Ishlab chiqarishni modernizatsiya qilish uchun yuqorida keltirilgan texnologiyalarni qo'llash, jarayonlarni samarali va raqobatbardosh qilishga yordam beradi. Har bir texnologiya o'ziga xos afzalliklari va imkoniyatlariga ega bo'lib, ularni birgalikda qo'llash orqali ishlab chiqarish jarayonlarini yanada takomillashtirish mumkin.

Soliq siyosati iqtisodiy rivojlanish, ijtimoiy adolat va davlat byudjetini to'ldirish maqsadida doimiy ravishda o'zgarishi va yangilanib turishi kerak. Iqtisodiy sharoitlar, inflyatsiya va boshqa omillarga qarab soliq stavkalarini moslashtirish. Bu, korxonalar va aholi uchun moliyaviy yukni kamaytirishga yordam beradi. Innovatsion loyihalarni amalga oshirayotgan korxonalarga soliq imtiyozlari berish. Bu, yangi texnologiyalarni joriy etishga va ishlab chiqarishni modernizatsiya qilishga yordam beradi. Yangi ish o'rinlari yaratgan korxonalarga soliq imtiyozlari taqdim etish. Soliq to'lovlari jarayonini soddalashtirish va avtomatlashtirish, bu esa soliq to'lovchilar uchun qulaylik yaratadi. Soliq qonunchiligini zamonaviy talablar va sharoitlarga mos ravishda yangilash. Yangi soliq manbalarini kiritish va mavjud soliq bazasini kengaytirish. Bu, davlat byudjetini mustahkamlashga yordam beradi. Qora iqtisodiyotni kamaytirish va soliq to'lovchilarni kengaytirish uchun chora-tadbirlar ko'rish. Daromadga qarab soliq stavkalarini oshirish orqali ijtimoiy adolatni ta'minlash. Bu, yuqori daromadli shaxslar va korxonalar ko'proq soliq to'lashi kerakligini anglatadi. Ijtimoiy himoya va yordam dasturlarini moliyalashtirish uchun soliq tizimini takomillashtirish. Soliq to'lovchilarni soliq qonunchiligi va to'lov jarayonlari haqida ma'lumot berish va ta'lim berish. Soliq to'lovchilar uchun maslahat va yordam xizmatlarini tashkil etish. Xalqaro soliq

standartlariga mos keladigan qonunchilikni joriy etish va xalqaro hamkorlikni kuchaytirish. Xalqaro savdo va investitsiyalarni rag'batlantirish uchun transchegaraviy soliq muammolarini hal qilish. Soliq siyosati iqtisodiy o'sish, ijtimoiy adolat va davlat byudjetini to'ldirish uchun muhim ahamiyatga ega. Yuqorida keltirilgan o'zgarishlar soliq siyosatini yanada samarali va adolatli qilishga yordam beradi. Davlatlar o'z iqtisodiy sharoitlariga mos ravishda soliq siyosatini yangilab turishlari zarur.

Xulosa:

Ishlab chiqarishni kengaytirish va modernizatsiya qilishni soliqlar yordamida rag'batlantirish iqtisodiy rivojlanishning muhim omili hisoblanadi. Davlat tomonidan taqdim etiladigan soliq imtiyozlari, investitsiya kreditlari va boshqa rag'batlantiruvchi mexanizmlar korxonalarini yangilanishga undaydi. Bu esa, o'z navbatida, iqtisodiy o'sish, raqobatbardoshlik va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlaydi. Shuning uchun, davlat siyosatida soliqlarni ishlab chiqarishni rag'batlantirishda muhim vosita sifatida ko'rib chiqish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Sultonova, M. A. (2021). MAS'ULIYATI CHEKLANGAN JAMIYATLARDA BUXGALTERIYA HISOBINI TASHKIL ETISH MASALALARI. Scientific progress, 2(8), 608-613.
2. Abduraximov, B. U. O., Qudbiyev, N. T., & Mominov, I. L. O. (2021). AYLANMA MABLAG 'LARNI BOSHQARISH TIJORAT KORXONASI MUVAFFAQIYATINING ASOSI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1(10), 724-733.
3. Rasulova, Shaxnoza Xatamovna (2021). ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARINI KAMAYTIRISHNING IQTISODIY AHAMIYATI VA UNI TO'G'RI HISOBGA OLISH ZARURIYATI. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 1 (10), 713-718.
4. Abduxalimovna, A. Z., & Nabiyeovich, I. I. (2021). Organization of Long-Term Asset Accounting on the Basis of International Standards. CENTRAL ASIAN JOURNAL OF INNOVATIONS ON TOURISM MANAGEMENT AND FINANCE, 2(11), 86-92
5. www.lex.uz